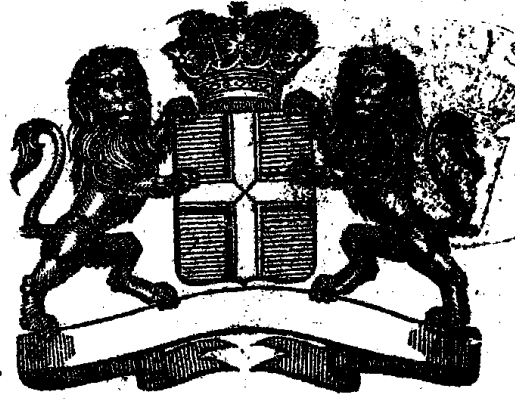

PROVINCIALE OVERIJSSELSCHIE

EN

ZWOLSCHE COURANT.

Deze Courant wordt uitgegeven op Dingsdag-, Donderdag- en Zaterdag-avond. Prijs per kwartaal f 2.37½. Franco p. p. f 2.62½. De prijs der Advertentien is van 1—4 regels 80 Centen voor elken regel daarboven 20 Ct. behalve 35 Ct. zegelregt.

DE GEDEPUTEERDE STATEN van de provincie OVERIJSSEL doen te weten dat de derde Serie groot vijf en veertig duizend gulden van de geldleening groot f 105,000 voor de deelneming der provincie in de kapitaal-uitbreiding der Overijsselsche kanalisatiemaatschappij, waarvan het plan hierna volgt, tegen eene provisie van hoogstens één procent en eene jaarlijkse rente van hoogstens vier en een half procent, ingaande 1° Januarij 1861, op den 31 December 1860 zal worden uitgegeven.

Zij noodigen, overeenkomstig art. 2 van dat plan, de bankiers en commissarissen in openbare effecten in dit rijk uit, om, wanneer zij genegen mogten zijn voor het geheele bedrag der Serie, 't welk op den 31 December eerstkomende bij den Arrondissemens-Betaalmester te Zwolle moet worden gestort, in te schrijven, hunne op zegel geschrevene, onderteekende en geslotene biljetten vóór of op Woensdag den 21 November dezes jaars, des voormiddags te elf uren aan het gebouw van het provinciaal bestuur te Zwolle in te leveren.

De ingekomene biljetten zullen alsdan in het openbaar worden geopend en voorgelezen, en de levering toegewezen aan hem, die tegen de laagste rente, of bij gelijkheid van rente, tegen de laagste provisie zal hebben ingeschreven, terwijl bij gelijkheid ook van provisie, het lot tusschen hen, die het minst hebben ingeschreven, beslissen zal.

ZWOLLE, den 17 October 1860.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
O. BACKER, Voorzitter.
J. A. SANDBERG, l. Griffier.

PLAN VAN GELDLEENING eener som van Honderd Vijf Duizend Gulden, door de provincie Overijssel op te nemen voor hare deelneming in de kapitaal-uitbreiding der Overijsselsche kanalisatiemaatschappij.

Art. 1. De geldleening zal bestaan uit honderd en vijf aandelen, ieder groot duizend gulden, op naam of in blanco en verdeeld worden in verschillende series, naar mate de gelden beoogd zijn, volgens bepaling van Gedeputeerde Staten.

Art. 2. Aan bankiers en commissarissen in openbare effecten in dit rijk, zal de gelegenheid worden gelaten, om voor het geheel bedrag eener serie in eens in te schrijven, tegen eene provisie van hoogstens 1 pCt., en eene jaarlijkse rente van hoogstens 4½ pCt., met dien verstande, dat de levering zal worden toegewezen aan hem, die tegen de laagste rente, of bij gelijkheid van rente, tegen de laagste provisie zal hebben ingeschreven.

Art. 3. De fournissenten moeten geschieden bij den heer Betaalmester te Zwolle, die daarvoor de obligatiën en daarbij behoorende coupons zal afgeven en de kwitantien aan Gedeputeerde Staten zal bezenden.

Art. 4. De obligatiën zullen worden opgemaakt ten name der Staten van Overijssel en, even als de hierna te melden coupons, door den Commissaris des Konings en den griffier geteekend worden.

Art. 5. Bij de obligatiën zullen stellen van tien jaarlijkse coupons gevoegd worden, en bewijzen tot kosteloze verkrijging van nieuwe coupons na dat tijdvak.

Art. 6. In de maand Januarij van ieder jaar, beginnende met 2 Januarij 1860, zullen de hierna genoemde sommen, tegen intrekking der schuld-brieven en daartoe behoorende oververschotten coupons, integraal worden afgelost; zes maanden te voren zal telkens bij eene aankondigde openbare uitoefening door het collegie van Gedeputeerde Staten worden bepaald, welke aandelen, volgens de daarop gestelde nummers, in de eerstvolgende aflossing zullen begrepen worden.

2 Januarij 1860 . . . f 2000.	2 Januarij 1876 . . . / 3000.
" 1861 . . . " 2000.	" 1877 . . . " 4000.
" 1862 . . . " 2000.	" 1878 . . . " 4000.
" 1863 . . . " 2000.	" 1879 . . . " 4000.
" 1864 . . . " 2000.	" 1880 . . . " 4000.
" 1865 . . . " 2000.	" 1881 . . . " 4000.
" 1866 . . . " 2000.	" 1882 . . . " 4000.
" 1867 . . . " 2000.	" 1883 . . . " 4000.
" 1868 . . . " 2000.	" 1884 . . . " 5000.
" 1869 . . . " 3000.	" 1885 . . . " 5000.
" 1870 . . . " 3000.	" 1886 . . . " 5000.
" 1871 . . . " 3000.	" 1887 . . . " 5000.
" 1872 . . . " 3000.	" 1888 . . . " 5000.
" 1873 . . . " 3000.	" 1889 . . . " 5000.
" 1874 . . . " 3000.	" 1890 . . . " 5000.
" 1875 . . . " 3000.	

Algemeene of Rijks Politie.

De PROCUREUR-GENERAAL, fungerend DIRECTEUR van RIJKS POLITIE in de provincie OVERIJSSEL, Gezien de mededeeling van de Koninklijke Politie-Direction te Hannover, van den 17/19 October 1860, met verzoek tot opsporing van de voortvlugtigen WILHELM PACTH, Glazenmaker uit Neustadt a/R., en HEINRICH GRABBE, Arbeider uit Hannover, welke bij verstek vervolgd worden als aangeklaagd van onderscheidene zware misdrijven. Verzoekt alle Overheden van Justitie en Politie in de provincie Overijssel, om door hunne onderschikten voornoemde personen te doen opsporen, en bij ontdekking onmiddellijk daarvan mededeeling te doen aan den Procureur Generaal voornoemd, zijnde hun signalement als volgt:

van WILHELM PACTH.	van HEINRICH GRABBE.
Onderdom . . . 26 jaren.	23 jaren.
Grootte . . . 5 voet 9½ duim.	5 voet 9—10 duim.
Houding en gestalte . . . zwaar.	zwaar.
Haar . . . blond.	blond.
Hoofdhoud . . . vlak.	open.
Oogen . . . bruin.	grijs.
Baard . . . zonder.	—
Kin en Gezigt . . . rond.	vol.
Kleur . . . gezond.	gezond.
Wenkbrauwen . . . —	blond.

En wordt door het Hannoversch Gezag op de aanhouding of bij mededeeling van inlichtingen welke de aanhouding verzekeren, van WILHELM PACTH gesteld eene belooning van 75 Thaler en op die van HEINRICH GRABBE eene belooning van 25 Thaler.

In het Parquet te ZWOLLE, den 20 October 1860.

De Procureur Generaal,
fungerend Directeur van Rijks Politie voornoemd,
P. M. VAN GOENS.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van ZWOLLE
Gezien de koninklijke besluiten van 9 November 1851 (Staatsbl. No. 142) en van 11 Augustus 1859 (Staatsblad No. 80). Gelet op de mededeeling der Kamer van Koophandel en Fabrieken, dat de heeren J. P. DE GOEIJEN, G. J. WISPELWEIJ, J. C.

EINDHOVEN, H. SCHUTTEVAER, J. A. PARKER en JACOB J. DOIJER, leden der Kamer, door den vooster zijn aangewezen om dit jaar als zodanig af te treden, doch weder verkiesbaar zijn.

Brengen bij dezen ter kennis van de belanghebbenden, dat tot de verkiezing van leden voor genoemde Kamer de vervulling der vacatures zal worden overgegaan op Maandag den 26 November aanslaande, in een der zalen van het Stadhuis, dat de stembriefjes van des voormiddags te 10 uren tot des middags te 12 uren in de bus kunnen worden gebracht, en dat onmiddellijk daarna de opening der stembriefjes zal plaats hebben; en voorts dat de lijst der kiesgerechtigden van den 22 October tot den 4 November e. k., van des morgens 10 tot des namiddags 1 ure, ter stedelijke Secretarie ter visie zal liggen; wordende de belanghebbenden uitgenoodigd, wanneer zij tegen voorschrevene lijst aanmerkingen mogten hebben, die binnen den tijd van acht dagen daarna schriftelijk aan deze vergadering mede te deelen.

ZWOLLE, 20 October 1860.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
A. J. SCRIVERIUS, Wethouder l. B.
L. N. SCHUURMAN, Secretaris.

Buitenlandsche Nieuwstijdingen.

RUSLAND.

Geheel Europa heeft de oogen op Warschau geslagen. Daar toch zijn thans de drie souvereinen uit het Oosten van Europa vereenigd, ter behandeling van de gewichtigste vraagpunten onzer dagen.

Zaterdag namiddag, den 20, is de keizer van Rusland er onder de geestdriftige [toejuiching der bevolking verschenen, onder anderen gevolgd van prins Gortschakoff. Den volgenden morgen kwam de Prins Regent van Pruisen er aan, wordende door keizer Alexander in een open rijtuig van het spoorwegstation afgehaald. Maandag namiddag werd er keizer Frans Jozef verwacht.

Onder de volgelingen van de hooge personages zijn er, zoo als de hoofdamtenaar van het geheime cijfer van het Pruisisch ministerie, die doen vermoeden dat er een tractaat of eene overeenkomst zal worden tot stand gebracht.

Ten gevolge van de verschillende belangen der onderscheidene staten, wordt de vorster-bijeenkomst niet slechts met algemeene belangstelling, maar tevens met gespannen verwachting beschouwd. De Russische keizer heeft echter vooraf reeds een blijk zijner denkwijze omtrent Sardinië gegeven, door het terugroepen van zijnen gezant te Turijn. Men verzekert — en dit schijnt niet ongegrond te zijn — dat hij vóór de bijeenkomst te Warschau tot dien gewichtigen stap is overgegaan om niet den schijn te hebben als of hij daartoe door den keizer van Oostenrijk ware overgehaald. Sardinië's handelwijze met de inlijving van de Italiaansche staten zal dan ook nu wel niet onbesproken blijven.

De Parijsche Constitutionnel, een ministerieel blad van Frankrijk, bevatte gisteren (maandag) een artikel, waarin o. a. het volgende gezegd wordt:

„Op het oogenblik, dat de bijeenkomst te Warschau aanleiding geeft tot allerlei commentariën, zal men met belangstelling vernemen, dat de keizer een eigenhandigen brief heeft ontvangen van den Czaar, waarin, naar wij meenen te weten, laatstgemelde de bijeenkomst te Warschau zodanig voorstelt, dat daaraan elke vijandige beteekenis ten aanzien van Frankrijk ontomen wordt.”

De Ost Deutsche Post zegt, dat het tot stand komen eener triple-alliantie te Warechau moeilijk zal zijn, wijl Pruisen zich daarbij in de zelfde mate zou moeten verwijeren van Engeland, zijn natuurlijke bondgenoot, als het tot Rusland zou naderen. Eenigszins daarmede overeenkomstig zegt de Times, dat er geen oogenblik te twifelen is aan de verzoening van Rusland en Oostenrijk, vooral wijl beide mogendheden in hare staatkunde den zelfden grondslag hebben. Wat Pruisen aangaat — zegt dit blad — deze mogendheid is weifelend en weet niet wat zij doen moet. De eene hand geeft zij aan keizer Alexander, de andere reikt zij aan de constitutionnele koningin Victoria. De Times raadt nu Engeland aan om zich te verschansen in zijne afwachting houding en een toezigt te houden op de gevaren, die uit nieuwe combinatiën dreigend voor het land zouden kunnen opdagen. Vooral beveelt zij aan, om op de aanstaande gedragslijn van keizer Napoleon een oog te houden.

De nieuwe combinatiën, die hier bedoeld worden, zijn het winnen van geheel Duitschland en zelfs van den keizer der Franschen door de vorsten te Warschau voor hunne politiek. Het ministerieel Londensch avondblad zegt daarvan:

„Het heeft allen schijn van boert, als men zegt, dat keizer Napoleon bewogen zal worden om aan de zamenkomst der vorsten, wier gezag op Goddelijk regt steunt, deel te nemen, alleen met oogmerk om het werk zijner eigene handen te helpen vernietigen. Maar niettemin loopt thans dit gerucht. Frankrijk, zegt men, zal uitgenoodigd worden om een krachtigen stoot te helpen geven aan het werk, dat moet dienen om Oostenrijk en den Paus te beveiligen tegen die snooide Italianen, welke alles omverwerpen, ten einde te verkrijgen hetgeen zij hunne nationaliteit noemen. Men zegt, dat dit een Russisch plan is.”

De Daily News raadt daarom Frankrijks keizer aan; zich met Engeland aan Italië's zijde te scharen, wijl hij anders Sardinië van zich zou vervreemden en den steun verliezen dien hij tot dusver bij de liberalen vond.

Volgens de Neue Preuss. Zeitung hebben Engeland, Pruisen en Oostenrijk langs diplomatieken weg aan de Zwitsersche regering te kennen gegeven, dat op het congres te Warschau ook besluiten zullen worden genomen in het belang der door

de jongste gebeurtenissen in gevaar gebragte neutraliteit van Zwitserland.

DUITSCHLAND.

Oostenrijk is eene belangrijke schrede voorwaarts gegaan. De officiële Wiener Zeitung bevat namelijk een manifest des keizers, waarbij een diploma wordt uitgevaardigd, berustende op de grondslagen der pragmatische sanctie, verbindend voor alle opvolgers van den keizer en bij elke troonsbeklimming op nieuw te bevestigen. Dit diploma bepaalt, dat voortaan de wetgevende magt slechts onder medewerking der landdagen en van den rijksraad zal worden uitgeoefend. Het getal der door de landdagen af te vaardigen leden van den rijksraad wordt op 100 verhoogd, te verdeelen naar evenredigheid van de uitgestrektheid des lands en de van de bevolking geheven belastingen. De ministeriën van justitie, van eeredienst en van binnenlandsche zaken houden op, de middenpunten van 's rijks beheer uit te maken. De hofkanselarij voor Hongarije wordt weder ingevoerd, en voor Zevenbergen opgerigt. Tot hofkanselier voor Hongarije wordt een lid van het ministerie benoemd, terwijl de aangelegenheden der overige kroonlanden door een minister van staat in den raad des keizers worden vertegenwoordigd. Voor het onderwijs wordt een afzonderlijk departement opgerigt. De justitie wordt voor alle niet Hongaarsche landen in den ministerraad door den president van het hof van cassatie vertegenwoordigd, en de belangen van landbouw en koophandel door een minister van koophandel. De werkring van den rijksraad, ten aanzien van financiële aangelegenheden, wordt aanmerkelijk uitgebreid. Het aangaan van nieuwe, en het converteren van bestaande leeningen, het heffen van belastingen en de verkoop van onroerende goederen, den staat toebehoorende, zijn van de toestemming des rijksraads afhankelijk. Onderwerpen betreffende het tolwezen, de munt, het geld, het creditwezen, de grondstellingen van het bankpapierstelsel, de posten, de telegrafie en het spoorwegwezen worden slechts onder medewerking van den rijksraad behandeld. De overige onderwerpen van wetgeving behooren tot de bevoegdheid der onderscheidene landdagen.

Tot behandeling van de gemeenschappelijke aangelegenheden der niet Hongaarsche landen wordt het bijeenkomen der tot deze landen behoorende rijksraadsleden voorbehouden. Ten aanzien der organisatie van bedoelde landen, is aan de ministers van staat een uitgebreid rescript gerigt, waarbij als grondslagen zijn aangegeven: een zelfbeheer en vertegenwoordiging van alle klassen, wier belangen door de aldus opgerigte landdagen worden besproken; zijnde den ministers daarbij aanbevolen, de overeenkomstig deze grondslagen te ontwerpen landsstatuten onverwijld den keizer ter goedkeuring in te dienen, en de landdagen zoo spoedig mogelijk bijeen te roepen. De constitutionele ingrigtingen van Hongarije worden weder ingevoerd; de Hongaarsche taal als de officiële erkend bij het geregeldijk en staatkundig beheer, en de universiteit te Pesth heropend. De afschaffing van de vrijstelling van belastingen voor kerkelijke en adellijke goederen wordt bevestigd. De vertegenwoordiging van alle klassen in den lande bij 's rijks wetgeving en beheer is als grondstelling aangenomen. Het bijeenroepen der landdagen binnen den kortst mogelijken tijd is verordend, zullende daarbij de uitvaardiging van een inwijdingsdiploma en de kroonring (van den keizer als koning van Hongarije) plaats hebben. De regtspleging en het geregeldijk beheer worden, in afwachting dat daaromtrent anders zal zijn beschikt, voortdurend uitgeoefend overeenkomstig de voorschriften van het burgerlijk en het strafwetboek. De koninklijke curie te Pesth en de stadhoudertij te Ofen worden weder opgerigt. Met het oog op de staatsregtelijke aanspraken van Hongarije en de Servische bevolking, wordt een hofcommissaris aangesteld, tot wien de vertoogen der voornaamste personen uit de verschillende klassen zullen moeten gerigt worden, en op wiens voordragten de keizer beslist. Voor Zevenbergen zijn dergelijke wettelijke instellingen beloofd. De betrekkingen tusschen Hongarije en Croatië worden aan de onderhandelingen tusschen personen, door beider stendenvergaderingen op wettige wijze aan te stellen, onderworpen.

Ten gevolge van het door den keizer verleende manifest zijn de Oostenrijksche fondsen aanmerkelijk gerezen, en had zondag zoo wel te Weenen als te Pesth eene groote illuminatie plaats. De keizer reed des avonds door de feestelijk verlichte straten en begaf zich toen naar Warschau.

In het Oostenrijksch ministerie heeft eene wijziging plaats gehad.

Onverwacht heeft jl. zaterdag de Courier du Dimanche het bericht medegedeeld, dat baron von Hübnér uit Weenen te Parijs zou gekomen zijn, met het doel om de Franse regering voor te bereiden op eene aanstaande interventie van Oostenrijk in Italië, en zich te verzekeren, of keizer Napoleon alsdan andermaal Sardinië te hulp zal komen, — dat tot dusver heeft de heer von Hübnér geen afdoend antwoord van den heer Thouvenel herop heeft ontvangen, en dat Oostenrijk niet tot een aanval zou besluiten, dan wanneer het zeker was, de morele ondersteuning van Rusland en Pruisen te ontvangen.

Dien zelfden dag echter meldde la Patrie, dat de heer von Hübnér alleen voor persoonlijke belangen naar Parijs is gekomen en dat uit de laatste mededeelingen was op te maken, dat Oostenrijk zijne defensiva positie in Italië wil handhaven en zal wachten met handelend op te treden tot dat het wordt aangevallen.

Men zal nu latere berichten moeten afwachten ten einde met zekerheid te weten wat van deze zaak is.

— Het Pruisisch gouvernement heeft de nota van de Sardinsche regering, waarbij het zich tracht te regtvaardigen

omtrent zijne politiek in Italië, beantwoord. De Pruisische minister van buitenlandse zaken, de heer von Schleinitz, zegt in dit antwoord, dat alle argumenten, door graaf Cavour aangevoerd tot regtvaardiging van Sardinië's handelingen in Italië, tot het absoluut recht der nationaliteiten leiden. Pruisen is er verre af om de hooge waarde van het nationale idee te willen betwisten; in dat idee ligt een groote prikkel, en Pruisen zelf heeft het in zijne eigene staatkunde, die in Duitschland steeds de ontwikkeling der nationale krachten beoogt, openlijk verkondigd. Maar de Pruisische regering kan daarin nimmer de regtvaardiging zien eener staatkunde, welke een gebied voor het regtsbeginsel niet acht. Wel verre van te gelooven, dat beide beginselen met elkander overeenstemmen, geloofde de regering integendeel, dat alleen *langzaam wetten weg van hervormingen* en met eerbiediging van de bestaande regten, een regelmatig gouvernement de bilijke wenschen der volkeren mag vervullen. Volgens het memorandum van graaf Cavour zou alles moeten wijken voor de wilschen der nationale begèerten; zoodra de openbare opinie zich in dien zin heeft doen hooren, zouden de bestaande autoriteiten slechts afstand hebben te doen van haar gezag. Een stelfregel nu, welke in zoo lijnregten strijd is met de eerste regelen van het volkerrecht, zou geene toepassing kunnen erlangen zonder de ernstigste gevaren voor de rust van Italië, voor het staatkundig evenwigt en den vrede van Europa.

Aan het slot zegt de baron von Schleinitz, dat hij niet nalaten kan, zijn diep leedwezen te kennen te geven over de handelingen en de in het memorandum ontwikkelde beginselen van Sardinië. Hij gelooft een gebiedenden pligt te vervullen wanneer hij Pruisens afkeuring over de wijze, waarop men die beginselen heeft gemeend te kunnen toepassen, op de meest onbewimpelde en ernstige wijze te kennen geeft.

Dit antwoord draagt de dagteekening van 13 October, dus nadat de bijeenkomst tuschen koningin Victoria en den prins-regent heeft plaats gehad. Deze omstandigheid is niet van beteekenis ontbloot.

Het *Journal des Débats*, die dit mededeelt, erkent, dat het antwoord betekenend is, maar het voegt er bij, dat de afkeuring echter niet gelijk gesteld kan worden met het protest, dat men aan andere mogendheden heeft toegeschreven, en nog veel minder met eene terugroeping van Pruisens' gezant.

In vele oorden van Duitschland is de verjaardag van den Leipziger bevrijdingsdag op den 18 October gevierd. Op alle heuvels waren vreedvuren ontstoken. Vooral in Beijeren en westelijk Duitschland vierde men dit feest met geestdrift.

ITALIË.

De stemming in Napels omtrent de aanhechting bij Sardinië heeft den 21sten dezer eenen aanvang genomen. Volgens berichten over Turijn ontvangen, geschiedde zij onder een ontzagelijken toevloed van burgers en geestelijken, alsmede onder de toejuichingen der bevolking. De stemming is bijna algemeen voor de aanhechting, zoowel in de hoofdstad als in de provinciën. De stad is maandag avond wegens deze gebeurtenis geillumineerd geweest.

De loop dezer zaak is zeker aangenaam voor koning Victor Emmanuel, die thans te Sulmona in de Abruzzes is aangekomen en vermoedelijk na den uitslag der stemming in Napels zijne intrede zal doen. Volgens het militaire dagblad van Turijn, een half officieel orgaan van het ministerie van oorlog, zal hij dien intogt Garibaldi den koning te gemoet gaan, en laatstgemelde den dictator alsdan met den titel van maarschalk begroeten. Minder aangenaam is het voor hem — althans wanneer de *Munchener Zeitung* van maandag goed is ingelicht — dat behalve de Russische gezant, ook de Pruisische, de Spaansche en de Portugesche gezant te Turijn maatregelen nemen om van daar te vertrekken.

De Sardiniësche senaat heeft het wetsontwerp der aanhechting aangenomen. Bij eene geheime stemming verklaarden zich echter twaalf der leden er tegen. Openlijk is het bestreden door den markies de Brignole, een geacht staatsman, die niet geloofde dat uit de revolutie ooit de mare volksvrijheid kon geboren worden. Op die verklaring zeide graaf Cavour dat Sardinië geene revolutionaire maar een progressieve staatkunde had, en dat de reden waarom de weuergeboorte van Italië met zoo weinig wanordelijkheid gewaard ging, daarin gelegen was, dat het eenige onafhankelijke gouvernement van Italië de nationale beweging onder zijne leiding had genomen. Na verder nagenoeg in gelijke bewoordingen te hebben gesproken als in de Kamer van Afgevaardigden, heeft hij zijne hoop te kennen gegeven, dat Rome eens de hoofdstad van Italië zou worden, en het beginsel der scheiding van het wereldlijk en geestelijk gezag de hoofden van het Katholicisme zou verzoenen en de gelijktijdige aanwezigheid van het hoofd der Godsdienst en van den Koning van Italië in Rome zou gemakkelijk maken.

De Sardiniësche kamers zijn na de aanneming der aanhechtingswet uiteengegaan.

Uit Napels en den Kerkelijken Staat is overigens niet veel belangrijk nieuws te berichten. Crispi is ontslagen, volgens een der bladen is Mazzini naar Genua vertrokken en Pallavicini tot Napelsch burger benoemd. In de Romeensche staten wenschten men, even als nu in Napels, door eene algemeene stemming over de inlijving bij Sardinië te beslissen. Viterbo heeft zelfs geprotesteerd bij den Fransche kommandant tegen de restauratie van het Pauselijk gezag. De bevolking aldaar wil geen afstand doen van haar recht om bij stemming te verklaren, dat zij deel wil uitmaken van het constitutioneel koninkrijk onder Victor Emmanuel.

De douanen-linie tuschen Sardinië en het Napelsche is bereids opgeheven, en het Sardiniësche tarief van regten voor de Marken van toepassing verklaard.

Op Sicilië is een zeer levendige verkiezingsstrijd. De voorstanders van Sicilië's zelfstandigheid of, gelijk zij daar worden genoemd, de voorstanders van de voorwaardelijke vereeniging met Sardinië, zijn met verduubelden ijver werkzaam. Hun hoofd, de heer Ferrara, heeft een eigen dagblad tot bevordering zijner bedoelingen, woont de zittingen van den staatsraad bij, en zendt priesters en monniken uit, om overal op het platte land te prediken dat Sicilië bedingen moet stellen en niet aan Sardinië moet prijs geven.

Alle personen, die van het eiland Sardinië komen, verklaren eenparig dat aldaar wel degelijk eene propaganda werkzaam is om de bevolking te winnen voor de zaak der inlijving bij Frankrijk.

Volgens den Turijnschen berigtgever van het Parijsche *Journal des Débats* geraakt het leger van Garibaldi in wanorde. In der daad, zegt deze berigtgever, heeft Garibaldi geene andere krijgsmacht, dan de vrijwilligers, welke met hem van Genua gekomen zijn, of zich later bij hem hebben gevoegd. Noch op Sicilië, noch in het koninkrijk Napels heeft hij zijne strijdmiddelen vermeerderd door er eene bruikbare krijgsmacht te vormen; hiertoe heeft het hem of aan de geleerdheid of aan de bekwaamheid ontbroken. Die vrijwilligen

nu zijn niet zeer geschikt voor eener langdurigen veldtocht. Kortom, het was tijd en meer dan tijd, dat koning Victor Emmanuel met reguliere troepen Garibaldi te hulp kwam; anders zou het onmogelijk of althans hoogst moeilijk zijn, Frans II te nopen om Gaeta te verlaten.

De *Constitutionnel* zegt: „Het is voor de gehechtheid die de keizerlijke regering voor het hoofd der kerk heeft, even als voor haar roem, voldoende, het wereldlijk gezag van den Heiligen Stoel op het erfgoed van St. Petrus *quand même* te handhaven, dat er goed, dat nog meer door zijne vrienden dan door zijne vijanden in gevaar zou zijn gebragt, indien de keizer der Franschen het niet beschermd had.”

— Te midden der ernstige ontwikkelingen van het oogenblik, vermaakt men zich niet weinig met het onheil, 't welk A. Dumas getroffen heeft, die last heeft bekomen om de koninklijke vertrekken in het paleis Charamonte, waaria hij het zich zeer gemakkelijk had gemaakt, te onttruimen, en daardoor plaats te maken voor koning Victor Emmanuel en diens gevolg.

FRANKRIJK.

Te Parijs kon men in de laatste dagen slechts met moeite eene particuliere dépêche met den telegraaf verzonden krijgen, ten gevolge van de drukke wisseling van dépêches tuschen de groote hoven, betreffende de bijeenkomst te Warschau.

— Bij keizerlijk besluit is de *Gazette de Lyon* opgeheven. Volgens den *Moniteur* bevatte dit blad in de laatste nummers beleedigende vijandelijkheden en schuldige provocaties en onderscheidde het zich in de eerste plaats door eene aanhoudende agitatie, door zijne snoode aanvallen op de regering en de minachting waarmede het de welwillende waarschuwingen van het gouvernement heeft beantwoord.

AFRIKA.

— In een schrijven uit Cape Coast Castle van 16 September wordt gemeld, dat de barbaarschheden in Dahomey alle beschrijving te boven gaan. Duizenden menschenlevens zijn opgeofferd. Eeuige Engelsche en andere Europeanen worden aldaar gevangen gehouden, waarschijnlijk omdat zij weigerden de afschuwelijke plegtigheden der menschen-offers bij te wonen.

Binnenlandsche Nieuwstijdingen.

STATEN-GENERAAL. TWEEDE KAMER.

— Bij de dezer dagen ingezonden begrooting voor de dienst in de gestichten Ommerschans en Veenhuizen, voor het jaar 1861, worden de uitgaven, zoo voor beheer als voor arbeid en onvoorzien behoeften, bepaald op f 99 305.

Tot dekking dezer uitgaven worden aangewezen de betalingen 1° van de gemeentebesturen voor de verpleging van niet veroordeelden; 2° van het departement van binnenlandsche zaken, wegens verpleging van personen, welke domicilie van onderstand niet kan worden uitgevonden, en 3° van het departement van oorlog voor verpleging van militairen en hante huisgezinnen; — verder de gelden in te houden op de pensioenen van verpleegden, welke domicilie van onderstand niet kan worden uitgevonden; — de over 1859 nog verschuldigde gelden; — de te verkoopen voortbrengselen en voorwerpen, en de bijdrage, welke op de begrooting van het hoofdstuk voor de binnenlandsche zaken is gebragt.

Bij de memorie van toelichting van den minister van binnenlandsche zaken is aangemerkt, dat men te rade is geworden om de machinale ketenspinarij op te heffen, omdat het is gebleken, dat deze bezwaarlijk met winst kon worden gedreven; — dat, zoo men die had willen aanhouden, eene belangrijke aanschaaffing van nieuwe werktuigen onvermijdelijk was geweest; — dat zij uit het oogpunt van werkverschaffing aan de bevolking niet gevorderd wordt, en er overvloedige gelegenheid aanwezig is om laatstgemelde met andere takken van bedrijvigheid onzijdig te houden, en van deze, naar mate er meerdere werkkrachten aan worden toegewijd, meer gunstige uitkomsten te verwachten zijn; — dat alzoo de opheffing van de machinale spinarij in 's Rijks belang heeft plaats gehad, en ook zal strekken ter bevordering van de vereenvoudiging der inrigting, welke de regering verlangt.

— Aan de leden der Tweede Kamer zijn rondgedeeld de algemeene beschouwingen der afdelingen over de staatsbegrooting. Daaruit blijkt het volgende: In vier afdelingen werd het kabinet besproken. Er ontbrak overeenstemming met de vertegenwoordiging. Het had geene inlichtingen omtrent zijne bedoelingen en beginselen gegeven en was zamengesteld uit heterogene bestanddeelen, zoodat er geen waarborg voor eendragtige en krachtige samenwerking bestond. Daarenboven wordt zuinigheid wel gepredikt, maar niet betracht. Het vertrouwen ontbrak. De bekende politiek van den president-minister gaf grond tot bezorgheid, dat het kabinet niet genoeg tracht naar den zedelijken invloed, die de kracht der regering uitmaakt. Dat alles werd ook webrapen door anderen, die meenden dat er niets gebeurd was om dien ongunstigen dank over het kabinet te regtvaardigen. De vorige zitting had het sterkste bewijs geleverd dat de Kamer vertrouwen in de regering stelt; vooral door de aanneming der spoorwegwet was dit gebleken. Van den anderen kant werd daarin geen bewijs gezien en staat die aanneming geheel op zich zelve. Tegenover het verwijt van sommigen, dat strijd over beginselen veelal niets dan strijd over personen is, wordt gesteld dat dit eene banale beschuldiging is bij gebrek aan grondig bewijs. Zoodoende wordt strijd over beginselen onmogelijk, en dan wordt de politieke verantwoordelijkheid der ministers een ijdele klank, en zorg voor de handhaving der grondwet, een ijdele formaliteit. Op de begrooting zelve zijn vele financiële bedenkingen gemaakt, en is op de indeling eener comptabiliteitswet voor de Oost aangedrongen.

's Gravenhage, 22 October.

— Den 20 October is door den graaf de Baranoff aan Z. M. den Koning en Z. K. H. den Prins van Oranje namens den Keizer aller Ruszen de officiële bekendmaking overgebragt van de bevalling van H. M. de Keizerin van Rusland van een Grootvorst.

— Het lokaal van het departement van koloniën te 's Hage is door den aannemer, den heer Klaas Kooy, afgewerkt en opgeleverd. Eenige werkzaamheden, zoo als het aanbrennen van het verwarmingstoestel, enz. moeten daarin nog worden verrigt, zoodat het geheel omstreeks de helft der maand Januarij 1861 voltooid zal zijn.

— Men schrijft uit 's Hage aan het *H. en Eff. blad*: De Tweede Kamer heeft in de afdelingen het onderzoek der aanhangige wets-ontwerpen ten einde gebragt en zal nu uiteengaan.

De emancipatiëwet heeft bij de groote meerderheid een ongunstigen indruk gemaakt, omdat dit voorstel, op eenige wijzigingen na, beschouwd werd als overeenkomende met de laatste voordragt, waardoor de slavernij niet werd opgeheven, wiji eerst over tien jaren het staats toeziigt zou ophouden, dat den slaaf bij zijn meester tot werken zou dwingen.

Het tarief van regten op den in- uitvoer is algemeen onaanneemelijk geacht, zoo als het daar ligt. De meerderheid kon zich niet met het stelsel van tarifiering naar de waarde wel vereenigen, maar verklaarde zich met nadruk tegen art. 7, waardoor aan de ambtenaren geld tot benadering zou worden verschafte en tevens alle goederen, stuk voor stuk, aan de grenzen uitgepakt en onderzocht zouden kunnen worden. Men kon zich zeer goed vereenigen met het beginsel, om de lijst der artikelen, die slechts 1 pCt. betalen, uit het tarief te schrappen,

en 5 pCt. als het recht voor gefabriceerde goederen, 2½ voor grondstoffen aan te nemen. Daarentegen vond de bepaling om het recht op de granen te verhoogen geen bijval. Wat de vermindering van de hoeveelheid lampen bij den uitvoer en de verlaging van het recht daarop betrof, waren de meeningen zeer verdeeld, alsook over de heffing van een recht van 5 pCt. op het linnen.

Wat aangaat het wetsontwerp tot doorgraving van Holland op zijn smalst en de verbetering van den waterweg van Rotterdam naar zee, dit werd over het algemeen zeer ongunstig in de afdelingen ontvangen.

Men keurde het zeer af, dat de doorgraving van Holland op zijn smalst en de verbetering van den waterweg van Rotterdam naar zee in één voorstel waren zamengevat. Het werd geacht een geheel nieuw werk, het andere slechts eene verbetering van een bestaanden waterweg.

Wat de zaak zelve betrefte, zijn ernstige bedenkingen opopperd, zelfs afgescheiden van financiële kwestien, naar de uitvoering van zoo vele, groote werken van staatswege den zelfden tijd. Dit moet hoogst nadeelig werken op den prijs van materialen, grondstoffen, arbeidslonen, enz. Velen achtten men de uitvoerbaarheid niet bewezen, vooral velen Amsterdamschen waterweg betrof.

Vele leden meenden, dat eene grondige verbetering van het Noord-Hollandsche kanaal niet ongegezaam onderzocht was, en zij wenschten daarop aan te dragen.

Deze en andere beschouwingen werden wel door een zeker getal leden bestreden, maar deze maakten verreweg de minderheid uit.

— De kap. ing. baron van Dedem, thans in Gorinchem, is, naar men verneemt, overgeplaatst bij het bataillon mineurs en sappeurs te Utrecht.

— De Hooge Raad heeft den 19 dezer verworpen de voorzetting in cassatie van de Engelsche levensverzekering-maatschappij *the Defender*, tegen den heer J. W. K. Rogér. De raad heeft o. a. overwogen, dat die maatschappij is eene vennootschap van koophandel en derhalve, volgens de 4e alinea van art. 4 B. R. kon worden gedagvaard aan haar gemeenschappelijk kantoor en -dat als zoodanig bij het beklagde arrest te recht is beschouwd elk kantoor, waar de zaken, die het voorwerp van de onderneming der maatschappij uitmaken voor hare en dus gemeenschappelijke rekening worden gedreven.

— De visieren van de getrokken geweren, thans bij alle corpsen infanterie des legers in gebruik, zullen bij den gewerwinkel te Delft gewijzigd en verbeterd worden, als zijnde zulks noodig geworden door de invoering der paesen van 0.75 Ned. el.

— Het *Weekblad van het Regt* zegt:

„Wij zagen met genoegen, dat, bij de hernieuwde behandeling van de regterlijke organisatie in de afdelingen, „enkele leden” als hun gevoelen hebben te kennen gegeven „dat de bezoldiging der leden van het hoogste regterlijke college *althans niet lager* moest gesteld worden dan van die bij den raad van state.” — Wij hebben meermalen de billijkheid van dien wensch aangetoond, en het doet ons alleen leed, dat nog slechts „enkele leden” daarvan overtuigd zijn. Wij vleijen ons echter, dat het niet bij *wenschen* blijven zal, maar dat door de „enkele leden” een bepaald voorstel in dien geest zal gedaan worden. Wij gelooven niet, dat van de zijde der regering eenig verzet daartegen te vreezen is, en wij meenen dan ook, dat het voorstel slechts behoeft gedaan te worden, om te worden aangenomen.”

— De *Courrier de la Meuse* maakt de opmerking, dat de uitzondering ten behoeve van de leden der Staten-Generaal die geen verlof noodig hebben, wanneer zij, in de uitoefening van deze betrekking, voor langer dan acht dagen van hunne woonplaats afwezig zijn, ook behoort te worden uitgestrekt tot de leden der provinciale staten.

— Een van Z. M. stoomschepen is, volgens bericht uit de Middellandsche zee, naar Konstantinopel vertrokken, om aldaar tot nader order gestationeerd te blijven.

— Volgens de opgave van de leden der sub-commissie in de departementen van de Maatschappij van Nijverheid, voor de Nationale Tentoonstelling in 1861, bestaat deze sub-commissie te Deventer uit de heeren: dr. B. Meylink, voorzitter, A. J. Wilhelm Jr., secret., W. F. Looman Sr., H. J. Ankersmit en C. A. Rottgen; te Meppel uit de heeren: J. Theunissen, mr. A. E. J. Nijssingh, L. Schukking Jr., L. Kleijenberg, H. Oosterveen en H. Broek.

— Zaterdag namiddag had te Rijswijk op het graf van den volksdichter Tollens de plegtige onthulling plaats van het gedenkteeken dat ter vereering zijner nagedachtenis door is opgericht.

Nadat door de leden van verschillende liederstafels een ijsleidend koorgezang was gezongen, waarvdi de tekst aan van den Bergh en de muziek aan Nicolai is te danken, hield de heer Bakhuizen van den Brink eene schoone toespraak, gedurende welke het ombulsel van het beeld viel, dat daarop aan de gemeente van Rijswijk werd toevertrouwd en door haar werd aanvaard. Het zingen van het tweede gedeelte der cantate besloot de plegtigheid.

Het monument stelt, zoo als reeds vroeger is medegedeeld, eene muze voor, die een lauwerkrans op het graf van den dichter laat vallen.

Aan de rede van den heer Bakhuizen v. d. Brink hebben wij het volgende:

„Van oudsher rust op het graf des dichters” eene wolk van heiligheid. Is het, omdat de gedachte van onsterfelijkheid, welke als van zelve elk graf omzweeft, zich verpersoonlijkt in den dichter, die, volgens de gewone uitdrukking, onsterfelijk maakt wie en wat hij bezongen heeft, wien en waarover zijne adem is gegaan? Voorzeker, die opvatting heeft hare gedeeltelijke waarheid. Het nederige Rijswijk draagt in zijne dorpskroon een parel te meer, staat een trap hooger in de schatting der natie, sedert Tollens er een vredig graf vond.

Doch die opvatting is te bekrompen. Wat is poëzij anders dan de stemme Gods, voorigebragt en met hoorbare klanken betoet tot in den boezem van den minste der stervelingen? Wat is poëzij anders dan de stemme Gods, die ruischt in de boomen, die spreekt in de stormen, die sluimert onder de ijskorst, om met het vogelenkoor in de lente te ontwaken? Wat is het anders dan poëzij, die scheppende kracht, welke, even als op de natuur, zoo ook in de rijkste veelvormigheid op natien en stammen, op tijden en geslachten den onveranderlijken stempel der eenheid drukt? Wat is het anders dan poëzij, het besef van dien onzichtbaren band van gemeenschap, die al wat edel en goed is, onder alle hemelstreken, uit alle eeuwen verbindt en de gewaarwordingen en gemoedsbewegingen der oudheid, ondanks alle verschil van toestand en behoeften, overgiet in den boezem der jongste geslachten, omdat een zelfde geest de gansche menschheid bezielt? „Eik onzer, mijne hoorders! voelt eens naar die poëzij in zijn binnenste trillen, zoo dikwijls het bestendige, door de snakering van zoo veel vergankelijks heen, zijnen boezem aandooft; maar geen dan de dichter heeft de magt en de roeping, dat blijvende in het wispelende, voor het oog der verbeelding in beelden, woorden, klanken, als in eene nieuwe schepping af te spiegelen.

Aan hem het diep bewustzijn van dat onvergankelijke: aan hem het zag, om, als priester des Eeuwigen, het verheven woord uit te spreken: Wij zijn van Gods geslacht.

Voorzeker, de onsterfelijkheid, welke aan gene zijde des grafes is weggelegd, kunnen wij niet geven, noch nemen. Maar wij, terverloopen, kunnen wel ons afleggen voor den dichter, die het gevee in ons gemoed het hoogste, het heiligste is, zoo heeft weten voor te stellen, dat wij in bevallige omtrekken en in treffende beelden onze eigene gewaarwording terug vinden en, zoodra een geheel geslacht met ons dat besef deelt, dan is die eenparigheid des gevoels een waarborg voor zijne duurzaamheid. Wij kunnen gelykenissen afleggen voor den dichter, die het wel en wee van onzen tijd en van onze natie heeft begrepen, die hare eigenaardigheden, hare beginselen, hare verwachtingen, hare zwakheden in woorden heeft gebragt, welke wij niet uitgevonden hebben, maar, welke ons zoo eigen zijn, dat wij ze als onze beste herkenning: en zoodra eene geheele natie met die getuigenis instemt, dan uit zij den wensch, dat moge het tijdstuk, dat zij beleeft, door den stroom der omwentelingen, eenmaal alleen voor de herinnering bestaan; moge zij zelfs te eeniger tijd onder andere namen en andere staatsvormen onkenneeljk worden en tot de volken der oudheid overgegaan zijn, dat toch de herinnering van wat zij was en wat zij wilde, in de gezangen van haren dichter leven en en, — dit is de kranen der onsterfelijkheid, welke op de grafzerk van Tollens nederleggen.

Muze des lieds, die de onsterflijken huldigt,
Sier met uw lauwer het graf van uw zoon.

(Hier viel het omhulsel van het beeld.)

Muze des lieds — dus ging de spreker voort — zinnebeeldige voorstelling van die harmonie tusschen gevoel en verbeelding, welke de Grieksche oudheid op eene onovertroffen wijze heeft verwezenlijkt; ook U heeft de dichter, dien wij vieren, meermalen verwezenlijkt, zonder voor eene afzonderlijke herkomst terug te denken. Al waren niet door overlevering en opvoeding uwe beste schepingen in den kring van onze voorstellingen overgegaan, hij zou in u dien plegtigen eenvoud hebben geërbiedigd, welke het passendste kleed blijft, waarin zich het ideaal van het schoone en goede vertoont. Hier ontsteekt geen zuiderzon de hartstogten in gloed; hier klateren geen bergstroom van de rotsen; hier kookt niet de bodem onzen voet; hier klieven geen bliksems de onbewolkte lucht; hier dreigen geen gevaren op gevaren den hemel. Eene Hollandsche kalme natuur omgeeft het graf van Hollands dichter. Maar die natuur spreekt tot ons hart, en geeft toon aan ons bloed en schept beelden voor onze fantasie, zoo als voor de zijne. Het is onmogelijk in deze dreven rond te dolen, zonder dat ons gevoel zich zelf welkom heet, in menigen welluidenden, afgeronden versregel van Tollens; het is onmogelijk gindsche maad, gedenkteecken van ons roemrijk verleden te aanschouwen, zonder het te gevoelen en te zeggen dat ons Nederlandsch bloed door de aderen vloeit: het is onmogelijk bij Hofwijck aan Huygens, bij Ockenburg aan Westerbeen te denken, zonder dat onze borst kloppen zou voor den zanger, die onzen volkszin nog nader ligt, voor Tollens. Hoe vaak zal in zulke stemming de voet des wandelaars, onze voet, het graf zoeken des dichters, die hier gezongen heeft, die hier gestorven is! hoe vaak zal de naneef herwaarts zijne schreden rigten, om in eerbiedig nadenken de onsterfelijkheid van Tollens te vermelden en de daad te zegenen, die wij heden hebben verrigt!

— In de Haarlemmermeer is door de vele regens in de laatste dagen het water zoo hoog geworden, dat de laagste landerijen bijna geheel onder water staan, terwijl het middelbare land op dit oogenblik geheel ongeschikt is, om bewerkt of bezaaid te worden. De vooruitzichten zijn daarenboven zeer duister, daar twee van de drie stoommachines (de Cruquius en de Lheegwater) niet kunnen werken.

— Uit het 86ste verslag van het Nederlandsch genootschap tot zedelijke verbetering der gevangenen over den jare 1859 blijkt, dat het doel van het genootschap, om de gevangenisstraf niet alleen tot tucht, maar tevens tot zedelijke verbetering van den gevangene aan te wenden, voor het grootste gedeelte is bereikt. Voor werk en onderwijs wordt thans van staatswege zorg gedragen, terwijl het beginsel van eenzame opsluiting meer en meer veld wint. Uit de afzonderlijke verslagen omtrent het huis van verbetering en opvoeding te Alkmaar en de verblijfplaats voor jeugdige ontslagenen te Leiden blijkt tevens dat de resultaten, die men zich aanvankelijk had voorgesteld, zeer bemoedigend zijn, ofschoon er nog veel te doen overblijft.

— Zaterdag avond jl. heeft de heer dr. H. B. de Breuk, improvisator, te Amsterdam eene voordragt gehouden. Onderweerdene onderwerpen, hem door de aanwezigen opgegeven, werden meesterlijk door hem in dichtertijke taal behandeld. De opbrengst van de entree-gelden was tot een weldadig doel bestemd.

— Te Amsterdam is eene circulaire tegen het nieuwe ontwerp-tarif van regten in omloop. Zij gaat uit van Y en A, die daarin op verschillende gronden genoemd ontwerp en bepaaldelijk art. 7 daarvan bestrijden.

— Volgens een bij den officier van justitie te Assen ingekomen bericht van den ambtenaar te Neuenhaus, is aldaar in hechtenis een wegens landlooperij aangehouden persoon, omtrent wien alle omstandigheden schijnen aan te duiden dat hij Nederlander is, of althans geruimen tijd in Nederland heeft gewoond. Deze persoon noemt zich Jan Harm Schröder, doch verbergt, volgens gezegd bericht, zorgvuldig zijn beroep en woonplaats, zoodat men stellig vermoemt, dat hij een voortvorig misdadiger uit Nederland is.

— Sedert de laatste weken begint zich te Oudorp en Goudeneede de zucht tot landverhuizing naar de Vereenigde staten weder sterk te openbaren. Nadat in den loop van dit jaar nu en dan eenige huisgezinnen vertrokken, verlieten voor 8 dagen 30 personen gelijktijdig hunne geboorteplaats, om weldra door 40 anderen gevolgd te worden, ten einde hun fortuin in de nieuwe wereld te beproeven, terwijl een nog veel grooter aantal zich in stilte tot het vertrek voorbereidt. Hoe, wel in de beide laatste jaren die zucht veel verminderd was, ten gevolge van min gunstige berichten en enkelen weder uit Amerika teruggekeerd zijn, is thans ten gevolge van betere berichten die ziekte even epidemisch geworden als voorheen. In de 10 laatste jaren zijn niet minder dan 1400 personen, groot en klein, uit beide gemeenten naar Amerika vertrokken.

— Den 14den dezer had in eene herberg te Raamsdonk eene vechtpartij plaats, bij welke A. Leijten, arbeider te Was-pik, eene slag met eene billardqueene ontving van H. Reix te Raamsdonk: De zaak liet zich in geen en deele ernstig aanzien, en de dader bleef op vrije voeten. In den nacht van den 20 echter is A. Leijten overleden. Hierdoor neemt deze zaak voor den dader en wellicht voor anderen eene zeer ernstige wending.

— Men schrijft uit Emden: In de vorige week brak er brand uit in de schuur van een bakker te Nahrendorf. De eigenaar, door het geroep van brand gewekt, vloog verschrikt naar den stal om zijn vee te redden. Nauwelijks was hij daar of het dak stortte in en hij werd onder het vuur begraven. Met veel moeite werd hij dadelijk er uit gehaald; zijn ligchaam was reeds half verkoold, en na een verschrikkelijk liden van acht uren stierf de ongelukkige.

— Uit Haften bericht men het volgende treurige geval.

De persoon van B. L. H., bouwknacht te Hapfen, kwam

maandag avond in de vorige week van Gorinchem en had als naar gewoonte blijkbaar weder te veel sterken drank gebruikt; hij was evenwel in eene vrolijke stemming, at en dronk als naar gewoonte, doch toen hij wat vroegtijdig naar bed zoude gaan, gaf hij eerst elk der huisgenooten, tegen zijne gewoonte, de hand, hun toewenschende dat het met allen beter mogt afloopen dan met hem. Men merkte dit evenwel niet als een ongunstig voorkeken op, aangezien hij in besochten toestand was. Dinsdag morgen vond men hem dood op zijn bed liggen. Bij de lijkschouwing bleek, dat hij zich vermoedelijk zelf van het leven had beroofd met een geweer hetwelk nog in zijne handen werd gevonden. Het lijk bevond zich in eene achterover liggende houding; de trekker van het geweer was aan het eene einde van een zak- of neusdoek vast gemaakt, terwijl het andere einde van dien doek aan zijn voet was bevestigd. Na deze toebereidselen gemaakt te hebben, heeft hij den loop met zijne beide handen vastgehouden, het einde in den mond gestoken en vervolgens met zijn voet het schot doen afgaan, waardoor de onderkaak uit elkander werd gerukt, het gebemelte verbrijzeld, met doorgang in de hersenen en verbrekking van slagaderen, hetwelk door eene vreeselijke bloedontlasting en plotselinge dood is gevolgd. De overledene gaf zich bijna dagelijks over aan misbruik van sterken drank, en was ten gevolge van wandaden in dronkenschap begaan reeds meermalen in handen der justitie gevallen.

Zwolle, den 23 October.

— Wij vernemen, dat voor eenige dagen uit de ijzergietterij alhier van de firma Schaeperman en Helmich is gestolen een metalen model van den voet eener kalom, wegende ongeveer 9 ponden.

Genemuiden, 20 Oct. Ook deze gemeente heeft door de jongste stormen weder een offer te betreuen.

Heden morgen ontvingen wij het treurig bericht, dat de schipper Frederik J. van Dijk, op zijne terugreis buitend de haven van Amersfoort over boord geslagen, en niettegenstaande alle aangewende moeite om hem te redden, de proof der golven geworden is. De ongelukkige was een oppassend man en laat eene jeugdige weduwe met een kind na.

Hastebroek, 21 Oct. Het stoomgemaal heeft in dit regenachtig zomersaizoen onzen polder groote diensten bewezen. Men verneemt dat thans het bestuur van den Oostermastpolder met het dijksbestuur van het 4^e dijksdistrict dezer dagen is overeengekomen, om ook dien polder, groot 240 bunders, in de droogmaking der machine te doen deelen. Het leggen der noodige pompen en uitwateringen onder den grindweg van Genemuiden op Kampen is bereids aanbesteed, en hiervan is aannemer geworden G. J. Diebrink, timmerman te Kampen.

Kuine, 20 Oct. Als eene bijzonderheid kan uit de gemeente Blankenham gemeld worden, dat aldaar op eene bevolking van 350 zielen, van 1 Januarij 1861 tot heden, slechts één sterfgeval heeft plaats gehad en één levenloos kind is aangegeven.

— Volgens partionier bericht van Bordeaux zal de opbrengst van den wijnoogst in dit jaar ongeveer gelijk staan aan het gewas van 1858; de kwaliteit echter zal belangrijk minder zijn, daar de druif niet genoegzaam rijp wordt, hetwelk door de menigvuldige regens, die van Juli af tot nu toe gevallen zijn, belet is. Eenige, hoewel onvoldoende proeven, hebben de overtuiging gegeven, dat de wijn wrang en zuur zal zijn. Het is nog niet mogelijk met eenige zekerheid iets over de prijzen te zeggen, doch het is te vreezen dat, uit hoofde van het mislukken van den oogst in Bourgogne, Champagne en het geheele noorden van Frankrijk, waar de druif in het geheel niet tot rijpheid komt, de prijzen hoog zullen zijn, te meer daar de oogst het zuiden van Frankrijk, in Languedoc en Spanje noch te Isteveelheid noch door kwaliteit eenigen invloed daarop zal uitoefenen. De handel te Bordeaux onthoudt zich op dit oogenblik van het doen van aanbiedingen, doch eenige vreemde huizen trachten den oogst te velde meester te worden en bieden buitengewoon hooge prijzen, die echter geweigerd worden. Op dit oogenblik is de notering 350 à 400 fr. voor Côtes rouges. Men beweert dat de boeren voor bas Médoc 500 fr. vragen, doch dit is slechts een gerucht, en men deukt niet, dat die prijs vooreerst zal worden ingewilligd.

PROGRAMMA

Voor de Algemeene „Nationale Tentoonstelling van Nijverheid“ te houden in het jaar 1861 te Haarlem, door de Nederlandsche Maatschappij ter Bevordering van Nijverheid.

- Art. 1. Van wege de Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid, zal naar aanleiding der wet van het jaar 1858 en onder goedkeuring van haren hoogen beschermheer, Z. M. den Koning, in het jaar 1861, te Haarlem, eene Algemeene Nationale Tentoonstelling van Nijverheid plaats hebben.
- Aan alle Nijveren, Landbouwers en Fabrikanten, wordt dus de gelegenheid gegeven, om de voortbrengsels hunner Nijverheid ten toone te stellen.
- Art. 2. Vermits jaarliks in Amsterdam, 's Gravenhage, Rotterdam en elders bijzondere Tentoonstellingen plaats hebben van schilderkunst, zullen deze op de Algemeene Nationale Tentoonstelling van Nijverheid niet worden aangenomen.
- Art. 3. De zorg en de regeling van deze Algemeene Tentoonstelling is, onder de leiding van Z. K. H. den Prins van Oranje, die goedgunstig het eerevoorzitterschap heeft aanvaard, opgedragen aan eene commissie, bestaande uit de heeren: dr. G. Simons, president-directeur der Maatschappij, voorzitter; mr. Joh. Enschedé Jr., vice-president-directeur; A. C. Kruseman, mr. P. Mabé Jr., dr. A. Vrolijk, directeuren, N. J. A. Travaglio, directeur en president van het Haarlemsche Departement der Maatschappij, en den algemeenen secretaris, den heer F. W. van Breden, secretaris.
- Art. 4. Door deze Commissie zullen de voor de Tentoonstelling bestemde goederen in ontvangst genomen, tentoongesteld en teruggezonden worden. Hare leden zullen aan de Departementen der Maatschappij, mitgaders aan gewestelijke of plaatselijke Besturen en Kamers van Koophandel en Fabrieken, gelijk mede aan belanghebbenden, op gedane aanvraag, alle mogelijke verlangde inlichtingen geven.
- Art. 5. De Tentoonstelling zal plaats hebben in het Stadhuis en bijgelegen lokalen, daarvoor door het Stedelijk Bestuur van Haarlem welwillend afgestaan.
- Art. 6. De Tentoonstelling zal geopend worden op Maandag 24 Junij. De sluiting is voorloopig bepaald op Zondag 11 Augustus; directeuren behouden zich evenwel de bvoegdheid voor, om dezen termijn te verlagen.
- Art. 7. Op deze Tentoonstelling kunnen, behalve in dit rijk vervaardigde voorwerpen van Nijverheid, ook die worden aangenomen, welke afkomstig zijn uit de Koloniën en overzeesche bezittingen van den Staat.
- Van iedere soort van voorwerpen mogen door den inzender niet meer worden tentoongesteld, dan ter beoordeeling van de hoedanigheid noodig is.
- Art. 8. Voor de Tentoonstelling komen in aanmerking niet alleen alle voorwerpen van Nijverheid en Kunstvlijit, welke door bewerking of hoedanigheid uitmuntten, maar vooral ook die, welke zich wegens bruikbaarheid

- Art. 2. Geweven stoffen worden niet bij stalen, maar bij het stuk aangenomen.
- Art. 10. De in te zenden voorwerpen moeten voorzien zijn van eene verklaring van den belanghebbende (naar modellen daartoe door de Maatschappij beschikbaar gesteld) dat zij door hem zelf, of onder zijn opzigt of beheer in dit Rijk zijn vervaardigd, en verder van eene verklaring van het Bestuur der plaats, dat de inzender daar bekend is, en zijn bedrijf, fabriek of werkplaats daar gevestigd.
- Art. 11. Vermits de Maatschappij zich ook bezig houdt met de aangelegenheden van den Landbouw, als een belangrijk onderdeel van de Nijverheid, zullen ook Landbouwvoortbrengselen voor de Algemeene Tentoonstelling worden aangenomen.
- Art. 12. Het blijft der commissie voorbehouden, om zoodanige voorwerpen, welke uit hoofde van ongeschiktheid, sie anderszins, minder vatbaar zijn om tentoongesteld te worden, niet aan te nemen. Meer bepaald zijn uitgesloten:
- a. Dieren en planten in levenden toestand; — b. versche plantaardige en dierlijke stoffen, die aan bederf onderhevig zijn; — c. ontvlambare of voor ontploffing vatbare preparaten. — Gasmijten vochten, oliën en zoogenaaide essences, zuren en diermede geestachtige stoffen zullen evenwel worden aangenomen, mits zij zoodanig besloten worden ingezonden, dat de commissie magt die zonder gevaar te kunnen toelaten.
- Art. 13. Directeuren behouden zich voor, om, tijdens de bijeenkomst van de Algemeene Vergadering en het Nijverheids-Congres, eene Tentoonstelling uit te schrijven van Bloemen, levende Planten en verdere voortbrengselen van tuinbouw.
- Het programma voor deze Tentoonstelling zal nader worden bekend gemaakt.
- Vermits in het jaar 1862, volgende op dat van de Algemeene Tentoonstelling, het minder geraden zal zijn, eene provinciale of plaatselijke te houden, stellen directeuren zich voor, om, onder naedere goedkeuring der maatschappij, in dat jaar eene Algemeene Tentoonstelling van levend Vee en Landbouwvoortbrengselen, ook voor die, welke in 1861 niet bij de andere kunnen worden aangenomen, te doen plaats hebben.
- Art. 14. Zij, die voorwerpen voor de Tentoonstelling verlangen in te zenden, zijn gehouden daarvan voor 1 Mei 1861 aan de commissie vrachtrijf bericht te doen toekomen, met vermelding van de aard en de soort der voorwerpen, gelijk mede, bij benadering, van de ruimte, welke zij zullen innemen.
- Art. 15. De voor de Tentoonstelling bestemde voorwerpen moeten behoorlijk ingepakt en vrachtrijf, van 15 Mei tot 1 Junij 1861, worden ingezonden aan de commissie der Tentoonstelling, aan het Stadhuis te Haarlem, met een brief, houdende den naam en de woonplaats van den inzender en opgaf van het gezondene.
- De wijze, waarop het kosteloos overbrengen door ondernemingen van vervoer kan plaats hebben, wordt nader bekend gemaakt.
- Art. 16. De aangenomene voorwerpen blijven, tot de sluiting der Tentoonstelling, toevertrouwd aan de zorg der commissie, die zich belast met de terugzending binnen drie weken na de sluiting.
- De tentoongestelde voorwerpen zullen door de maatschappij tegen brandsehade worden verzekerd, zonder dat zij zich echter voor verdere schade aansprakelijk kan stellen.
- Art. 17. Aan de inzenders wordt vrijgelaten om de middelen van vervoer, waarmede zij de ingezondene voorwerpen willen terug ontvangen, op te geven, met verklaring of zij zelve voor het in pakken willen zorgen, dan wel die zorg aan de commissie overlaten.
- Art. 18. Van de tentoongestelde voorwerpen wordt een sooveel mogelijk naauwkeurige catalogus vervaardigd en uitgegeven. De inzenders worden diensgevolge nitgenoodigd, om eene beknopte en zakelijke beschrijving van de door hen in te zenden voorwerpen bij deze te voegen.
- Art. 19. De voorwerpen mogen gedurende de Tentoonstelling niet worden teruggenomen, zonder de uitdrukkelijke toestemming van de commissie, welke alleen in bijzondere gevallen die toestemming zal verleenen.
- Art. 20. De Tentoonstelling wordt voor het algemeen dagelijks geopend van des voormiddags 9 tot des avonds 6 uur, en op de Zondagen, van des middags 12 tot des avonds 6 uur.
- De toegangsprijs is bepaald:
- op 25 cents de persoon, des Zondags, Maandags, Woensdags en Donderdags;
 - op 30 cents, des Dingsdags en Vrijdags;
 - op een gulden, des Zaturdags.
- Art. 21. Gedurende de dagen, dat te Haarlem de algemeene vergadering der maatschappij zal bijeenkomen en het Nijverheids-Congres vergaderen (9, 10, 11, 12 en 13 Junij) is de toegang, volgens art. 181 der wet, vrij voor de leden van de maatschappij en van het congres. — De toegangsprijs wordt aldaar, wat het publiek betreft, bepaald op een gulden de persoon.
- Art. 22. Ten einde deze Tentoonstelling zooveel mogelijk te doen beantwoorden aan het doel, twelk door de maatschappij wordt beoogd, worden van harenwege de inzenders, die zich onderscheiden hebben, bekroond.
- Art. 23. Te dien einde wordt door de maatschappij, onder de hooge goedkeuring van haren Koninklijken beschermheer, eene jury van deskundigen benoemd, die zal uitwijzen, aan welke inzenders eene vereerende onderscheiding behoort te worden toegekend.
- De leden dezer jury zullen nader worden bekend gemaakt.
- Art. 24. De maatschappij looft Medailles van de 1^e klasse (zilveren) en Medailles van de 2^e klasse (bronzon) uit, waarvan het aantal zal geregeld worden, naar het oordeel van de jury. Daarenboven zal de jury ook nog inzenders voor eene eervolle vermelding kunnen voordragen. De maatschappij behoudt zich voor, om, naar aanleiding van het verslag door de jury uitgebragt, haar tweede gouden Medaille toe te kennen aan den inzender, die het meest heeft bijgedragen tot den luister en de waarde der Tentoonstelling en haar eerste, groote gouden Medaille te vereeren aan hem, die door zijne vinding of zijn bedrijf, in de laatste verloopene tien jaren, zich bijzonder en meest verdienstelijk heeft gemakt omtrent de Nederlandsche nijverheid, in een der drie vakken, welke de maatschappij te hare zorgen onvat,
- a) Landbouw,
 - b) Kunsten, Handwerken, Fabrieken en Trafieken,
 - c) Koophandel, Zeevaart en Vischerijen.
- Art. 25. Van wege de maatschappij kunnen verder geldelijke belooningen en gefuiscriften worden toegekend aan werklieden, die bijkens het tentoongestelde, voor zoodanige onafgebroken aanneming door de jury worden voorgedragen.
- Art. 26. Aan het verslag der jury wordt, zooveel mogelijk en met al de middelen, welke der maatschappij ten dienste staan, openbaarheid gegeven.
- Art. 27. Directeuren noodigen alle inzenders uit, om aan de commissie opgaf te doen van den prijs, waarvoor hunne tentoongestelde voorwerpen in den handel verkrijgbaar zijn.
- Art. 28. Geene voorwerpen kunnen voor de bekrooning door de jury in aanmerking worden genomen, zoo niet de in het vorige artikel bedoelde prijs-opgaf daarbij is gevoegd.
- Art. 29. De inzenders, die bezwaar mogten zien in de openbare bekendmaking hunner prijzen, kunnen daarvan opgaf doen aan de commissie, die zich verbindt om van die opgaf geene verdere mededeeling te doen, dan aan de jury voor de beoordeeling.
- Art. 30. Inzenders, die de door de tentoongestelde voorwerpen ter verkoop aanbieden, zullen daarvan aan de commissie kennis geven. Ter goedmaking der verkoosten, wordt van de verkochte voorwerpen 3 p.c. van den verkoopprijs gekort.
- Art. 31. De commissie stelt zich voor, om een zeker aantal der voorwerpen aan te koop, ten einde die, na bekomene magtiging, op nader bekend te maken voorwaarden, te doen verloten.
- Art. 32. De inzenders, die verlangen mogen, dat de door hen geleverde voorwerpen niet voor de verloting worden aangekocht, zullen dit bij de inzending behooren op te geven.
- Art. 33. Over den verkoopprijs der verkochte voorwerpen wordt, vier weken na de sluiting der Tentoonstelling, door de inzenders besocht.
- Art. 34. Al diegenen, welke voorwerpen hebben ingezonden, hebben voor hun persoon den vrijen toegang tot deze tentoonstelling, onder de voorwaarden in het reglement van orde vast te stellen, Haarlem, 6 Sept. 1860.

Directeuren der Nederlandsche Maatschappij ter Bevordering van Nijverheid:
SIMONS, President,
F. W. VAN BREDEN, Secretaris.

